

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ АНАТОЛІЯ
НАЗАРЕНКА**

СХВАЛЕНО

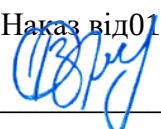
Протокол засідання кафедри психології та інклюзивної освіти, методик природничо-математичних дисциплін і технологій від 26 червня 2026 року №4

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Хмельницького обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка
(протокол засідання вченої ради
ХОППО ім. А. Назаренка від 30 червня 2026 року № 2)

Ректор Хмельницького обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка
Наказ від 01 липня 2026 № 214/но

 В.ОЧЕРЕТЯНКО

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації вчителів інформатики закладів загальної
середньої освіти
«СУЧАСНИЙ УРОК ІНФОРМАТИКИ:
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ»
(інформатична освітня галузь)

Розробник: Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка (Максименко Вероніка Анатоліївна, старший викладач кафедри психології та інклюзивної освіти, методик природничо-математичних дисциплін і технологій; Сологуб Олександра Станіславівна, доктор філософії (PhD), в.о. завідувача кафедри психології та інклюзивної освіти, методик природничо-математичних дисциплін і технологій)

Напрямок підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей вчителів інформатики закладів загальної середньої освіти

Розроблено на основі Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225), Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800), Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти: Наказ МОН від 12.10.2022 № 904 (тема 4.1. Особливості викладання предметів/інтегрованих курсів відповідної освітньої галузі)

Рецензенти:

Андрій Гулеватий, кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету підвищення кваліфікації педагогічних працівників Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка;

Віталій Ребрина, завідувач НМЦ навчально-інформаційного забезпечення, інформаційно-комунікаційних технологій та видавничої діяльності Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми.

Цільова група: вчителі інформатики закладів загальної середньої освіти

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: зміст програми об'єднано у чотири навчальні модулі. Реалізація програми ґрунтується на поєднанні теоретичних занять та практико-орієнтованих форм роботи. Тривалість реалізації програми - 1 тиждень. Для успішної реалізації практичного компоненту програми слухачам рекомендується приєднуватись до онлайн-занять із персонального комп'ютера або ноутбука.

Форма підвищення кваліфікації: очна, дистанційна, на базі замовника.

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей вчителів інформатики закладів загальної середньої освіти відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800, та Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОН від 12.10.2022 № 904)

Завдання підвищення кваліфікації:

- удосконалити професійні компетентності вчителів інформатики відповідно до вимог Професійного стандарту вчителя та концепції Нової української школи;
- удосконалити навички реалізації компетентнісного, діяльнісного, проєктного та STEM-орієнтованого підходів у навчанні інформатики;
- розвинути здатність добирати, аналізувати та конструювати компетентнісно орієнтовані завдання відповідно до вимог модельних навчальних програм;
- сформувані практичні вміння проєктувати сучасний урок інформатики з використанням ефективних технологій та методик навчання;
- розвинути вміння створювати безпечне, психологічно комфортне та інклюзивне освітнє середовище, спрямоване на підтримку благополуччя всіх учасників освітнього процесу;

- поглибити знання щодо формування громадянської компетентності учнів, розвитку критичного мислення, соціальної відповідальності та демократичної культури;
- удосконалити навички використання цифрових освітніх ресурсів, платформ та сервісів для організації ефективного освітнього процесу;
- сформувати готовність до відповідального й етичного використання технологій штучного інтелекту з дотриманням принципів академічної доброчесності;
- розвинути здатність до рефлексії, професійного саморозвитку та навчання впродовж життя

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

А1. мовно-комунікативна, А2. предметно-методична, А3. інформаційно-цифрова, Б1. психологічна, Б2. емоційно-етична, Б3. компетентність педагогічного партнерства; В1. інклюзивна, Г1. прогностична, Г2. організаційна, Д1. компетентність навчання впродовж життя.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Знання й розуміння:

- нормативно-правових засад організації освітнього процесу відповідно до концепції Нової української школи та Професійного стандарту вчителя;
- методичних засад реалізації компетентнісного, діяльнісного, проєктного, проблемного та STEM-орієнтованого навчання на уроках інформатики;
- принципів добору, аналізу та конструювання компетентнісно орієнтованих завдань відповідно до вимог модельних навчальних програм;
- принципів роботи систем автоматизованої перевірки, підходів до проєктування сучасного уроку інформатики, базові моделі оцінювання навчальних результатів у цифровому середовищі
- можливостей цифрових технологій та штучного інтелекту для підтримки освітнього процесу;
- принципів створення безпечного, інклюзивного та психологічно комфортного освітнього середовища;
- сучасних підходів до збереження психологічного благополуччя учасників освітнього процесу та розвитку резильєнтності педагогів;
- особливостей формування громадянської компетентності учнів як наскрізного результату навчання;
- принципів академічної доброчесності та особливостей їх дотримання в умовах цифрової трансформації освіти

Уміння:

- використовувати методи проблемного, проєктного та STEM-навчання під час викладання інформатики;

- розробляти та застосовувати компетентнісно орієнтовані завдання різних рівнів складності;
- проєктувати уроки інформатики з використанням інтерактивних технологій;
- добирати та конструювати завдання для автоматизованої перевірки, проєктувати структуру уроку з використанням цифрових інструментів, аналізувати результати учнів і коригувати навчальну діяльність;
- ефективно та безпечно використовувати цифрові інструменти та освітні платформи в професійній діяльності;
- застосовувати інструменти штучного інтелекту з дотриманням принципів академічної доброчесності;
- здійснювати рефлексію власної професійної діяльності та планувати індивідуальний професійний розвиток

Цінності та ставлення:

- усвідомлення цінності безпечного, інклюзивного та демократичного освітнього середовища;
- орієнтація на партнерську взаємодію з учнями, колегами та батьками;
- готовність до безперервного професійного розвитку та навчання впродовж життя;
- відповідальне ставлення до професійної діяльності та результатів навчання учнів;
- орієнтація на об'єктивність оцінювання, підтримка академічної доброчесності, розвиток самостійності та відповідальності учнів, відкритість до впровадження цифрових технологій в освіті;
- дотримання принципів академічної доброчесності та етичного використання цифрових технологій;
- відкритість до інновацій, цифрової трансформації освіти та нових педагогічних практик;
- готовність до безперервного професійного розвитку та навчання впродовж життя

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації.

Оцінювання результатів навчання слухачів здійснюється на основі поєднання формувального та підсумкового оцінювання:

- формувальне оцінювання здійснюється безпосередньо під час практичних занять для відстеження прогресу слухачів, їхньої здатності застосовувати здобуті знання під час виконання практичних робіт та аналізу кейсів із проблемними ситуаціями. Воно передбачає надання оперативного зворотного зв'язку, стимулювання самооцінювання та взаємооцінювання, а також коригування індивідуальної навчальної траєкторії педагогів.
- підсумкове оцінювання здійснюється наприкінці курсу у вигляді автоматизованого комп'ютерного тестування за всіма темами освітньої

програми та конференції з обміну досвідом. Тестова робота містить завдання з вибором однієї або кількох правильних відповідей, на встановлення відповідностей та матричні запитання (сітка з прапорцями або перемикачами).

Тест складається з 16 завдань, які розподілені за рівнями складності та балами таким чином:

- 8 запитань базового рівня (знання фактів, визначень, термінів, розпізнавання об'єктів) - по 1 балу за запитання;

- 6 запитань середнього рівня (вміння групувати, сортувати, порівнювати, знаходити логічні зв'язки, застосовувати базові знання) – по 3 бали за запитання;

- 2 запитання високого рівня (вміння вирішувати нестандартні завдання, аналізувати процеси, прогнозувати результати) - по 4 бали за запитання.

Максимальна кількість балів за тест: 34, прохідний бал: 24 (70 %).

Максимальний бал за участь у конференції з обміну досвідом - 20. Оцінюється якість поданих матеріалів (12 балів) та виступ на конференції (8 балів). Прохідний бал за участь у конференції - 14 (70 %).

Документ про підвищення кваліфікації: свідоцтво

Вартість: безоплатно відповідно до регіонального замовлення слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних, керівних працівників і працівників науково-методичних об'єднань Хмельницької області на 2027 рік

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з чотирьох модулів та десяти взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 16 питань та беруть участь у конференції з обміну досвідом. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники за тест, - 34, прохідний бал: 24 (70 %); максимальна кількість балів за конференцію - 20, прохідний бал - 14 (70 %). Учасники, які успішно пройшли навчання, отримують свідоцтво.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, - 30, з них 5 год - лекційні заняття, 21 год - практичні заняття, 4 години – контрольні заходи.

№ з/п	Назва навчальних тем	Кількість годин			
		Усього	Лекції	Практичні заняття	Контрольні заходи
Модуль 1. Підтримка психологічного благополуччя учасників освітнього процесу та робота в інклюзивному середовищі					
1.1	Здоров'язберезувальні технології для профілактики та подолання професійного стресу педагога. Посилення резилієнтності вчителів	3	1	2	
1.2	Застосування інноваційних технологій та сучасних підходів у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами	3	1	2	
Разом за модулем:		6	2	4	
Модуль 2. Ціннісно-сміслові основи професійної діяльності педагога					
2.1	Громадянська компетентність як наскрізний результат навчання: практики інтеграції у різні предмети	2	1	1	
2.2	Соціально-ментальні та лінгвістичні механізми мовного переходу з російської на українську мову в умовах російсько-української війни	2	1	1	
Разом за модулем:		4	2	2	
Модуль 3. Розвиток компетентностей фахового спрямування. Предметно-методичний компонент					
3.1	Проектування сучасного уроку інформатики з використанням систем автоматизованої перевірки розв'язків задач	2		2	
3.2	Розробка та використання компетентнісно орієнтованих задач на уроках інформатики у 7-9 класах	3		3	

3.3	Оновлення змісту навчальних матеріалів з інформатики у 9 класі відповідно до сучасних освітніх тенденцій	2		2	
3.4.	Педагогічна практика. Розроблення кейсу до уроку на основі навчальних програм	4		4	
Разом за модулем:		10		10	
Модуль 4. Цифрова компетентність педагога					
4.1	Безпека в цифровому суспільстві та в освітньому середовищі	2		2	
4.2	Академічна доброчесність вчителя та застосування штучного інтелекту в освіті	2		2	
Разом за модулем:		4		4	
5. Підсумкові заходи					
1	Формування індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічного працівника	1	1		
2	Контроль знань (тестування)	2			2
3	Підсумкова конференція з обміну досвідом	2			2
Разом:		5	1		4
Усього		30	5	21	4

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1

Підтримка психологічного благополуччя учасників освітнього процесу та робота в інклюзивному середовищі

Тема 1.1. Здоров'язберезувальні технології для профілактики та подолання професійного стресу педагога. Посилення резилієнтності вчителів

Здоров'язберезувальні технології в освітньому процесі. Феномен стресу в сфері комунікативної діяльності людини. Природа професійного стресу в роботі вчителя. Чинники професійного стресу педагога. Ідентифікування станів як індикаторів професійного вигорання педагога та напрацювання шляхів їх подолання як запорука профілактики професійного стресу вчителя.

Інструменти для зниження щоденного стресу та стратегії побудови довгострокової адаптивності (резилієнтності) до викликів. Механізми відновлення після пережитих криз. Посилення ресурсності педагога як чинник підвищення рівня його стресостійкості

Тема 1.2. Застосування інноваційних технологій та сучасних підходів у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами

Сучасні інноваційні технології та підходи, які забезпечують ефективну підтримку дітей з особливими освітніми потребами. Технології альтернативної та додаткової комунікації (АДК), візуальна підтримка, асистивні технології, елементи універсального дизайну в навчанні, диференційоване навчання, ігрові та інтерактивні методи. Практичне використання інновацій для підвищення доступності та якості освітнього процесу

МОДУЛЬ 2

Ціннісно-сміслові основи професійної діяльності педагога

Тема 2.1. Громадянська компетентність як наскрізний результат навчання: практики інтеграції у різні предмети

Формування громадянської компетентності як наскрізного результату навчання в умовах модернізації освіти. Реалізація наскрізних ліній Нової української школи через міжпредметні зв'язки та інтеграцію громадянського компонента в різні освітні галузі.

Використання інноваційних педагогічних технологій (метод проєктів, кейс-метод) для моделювання життєвих ситуацій та розвитку критичного мислення і соціальної відповідальності. Розроблення інтегрованих завдань і критеріїв оцінювання наскрізних умінь як складника моніторингу якості освіти та формування громадянської позиції учнів

Тема 2.2. Соціально-ментальні та лінгвістичні механізми мовного переходу з російської на українську мову в умовах російсько-української війни

Соціально-ментальні передумови мовного переходу з російської на українську мову в умовах війни: формування мовної свідомості, мотивація до переходу, деколонізація мислення та сприйняття української мови як маркера ідентичності. Роль соціального оточення у закріпленні україномовної практики та подоланні психологічних бар'єрів у спілкуванні.

Лінгвістичні механізми мовного переходу: подолання мовної інтерференції, усвідомлене уникнення кальок і суржику, збагачення словникового запасу через опанування природних мовних конструкцій, фразеологізмів і синонімів. Формування стійкої україномовної комунікативної практики в різних сферах спілкування

МОДУЛЬ 3

Розвиток компетентностей фахового спрямування. Предметно-методичний компонент

Тема 3.1. Проєктування сучасного уроку інформатики з використанням систем автоматизованої перевірки розв'язків задач

Проєктування сучасного уроку інформатики з використанням систем автоматизованої перевірки розв'язків задач. Системи автоматизованого оцінювання як інструмент підвищення ефективності навчання: оперативний зворотний зв'язок, об'єктивність оцінювання, індивідуалізація навчальної діяльності. Організація практичної роботи учнів у цифровому середовищі: завдання з програмування, тестові вправи та алгоритмічні задачі з автоматичною перевіркою. Інтеграція цифрових інструментів у структуру уроку інформатики відповідно до компетентнісного та діяльнісного підходів. Роль учителя як фасилітатора та наставника у процесі аналізу результатів і корекції помилок учнів. Формування алгоритмічного мислення, самостійності та цифрової компетентності здобувачів освіти

Тема 3.2. Розробка та використання компетентнісно орієнтованих задач на уроках інформатики у 7-9 класах

Розробка та використання компетентнісно орієнтованих задач на уроках інформатики у 7–9 класах. Компетентнісно орієнтовані задачі як засіб реалізації компетентнісного та діяльнісного підходів у навчанні інформатики. Моделювання практико-орієнтованих ситуацій та інтеграція міжпредметного змісту в завданнях з алгоритмізації, програмування та опрацювання даних. Формування в учнів умінь застосовувати знання для розв'язання реальних проблем, обирати оптимальні способи дій та аргументувати власні рішення. Роль таких задач у розвитку критичного мислення, цифрової грамотності та навчальної самостійності здобувачів освіти. Диференціація навчання та забезпечення індивідуальних освітніх траєкторій через систему компетентнісних завдань

Тема 3.3. Оновлення змісту навчальних матеріалів з інформатики у 9 класі відповідно до сучасних освітніх тенденцій

Оновлення змісту навчання інформатики у 9 класі в контексті сучасних модельних навчальних програм. Інтеграція тем з програмування, аналізу даних та кібербезпеки. Використання сучасного програмного забезпечення та онлайн-інструментів для навчання: хмарні сервіси, середовища програмування, платформи для візуалізації алгоритмів. Впровадження нових цифрових технологій, зокрема елементів штучного інтелекту та інтерактивних освітніх ресурсів, у навчальний процес

Тема 3.4. Педагогічна практика

Розроблення кейсу до уроку інформатики на основі модельних навчальних програм або навчальних програм. Аналіз вимог модельних

програм та визначення освітніх результатів, що підлягають формуванню в межах конкретної теми уроку. Добір змісту навчального матеріалу відповідно до компетентнісного підходу та вікових особливостей учнів. Структурування навчального кейсу: постановка проблеми, добір інформаційних матеріалів, формулювання завдань різного рівня складності, визначення очікуваних результатів навчання та критеріїв оцінювання.

МОДУЛЬ 4

Цифрова компетентність педагога

Тема 4.1. Безпека в цифровому суспільстві та в освітньому середовищі

Персональні та корпоративні дані, їх конфіденційність. Небезпека в цифровому просторі. Онлайн-злочини в цифровому суспільстві та запобігання їм. Кібербезпека. Кібергігієна. Типи онлайн-загроз та відповідні механізми реагування. Відповідальна та безпечна поведінка в цифровому просторі. Безпечне використання соціальних мереж та месенджерів у освітньому процесі. Захист цифрових пристроїв, персональних даних і електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Захист акаунтів від зламу

Тема 4.2. Академічна доброчесність вчителя та застосування штучного інтелекту в освіті

Поняття штучного інтелекту: машинне навчання, нейронні мережі, обробка природної мови, генеративний ШІ. Ключові ШІ-технології та їхні можливості та обмеження. Роль ШІ у цифровій трансформації освіти. Вплив ШІ на освітні процеси: автоматизація рутинних завдань, персоналізоване навчання, адаптивні системи. ШІ як інструмент для педагога: огляд освітніх ШІ-інструментів та платформ. Роль педагогічного працівника в умовах використання ШІ в освітньому процесі. Сутність принципів академічної доброчесності в умовах цифрової трансформації освіти. Етичні аспекти застосування ШІ, запобігання плагіату, правила цитування та відповідального використання контенту, створеного за допомогою штучного інтелекту. Практичні рекомендації щодо інтеграції ШІ в освітній процес із дотриманням принципів академічної доброчесності.

Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Вправи на розвиток позитивного мислення, розслаблення, відпрацювання здатностей конструктивного застосування внутрішнього ресурсу, на відпрацювання суб'єктивного контролю, відпрацювання здатностей змінювати бачення контексту події або ситуації; здатностей перетворювати проблему на виклик і професійний ріст;
2. Вправа «Поясни свій вибір». Слухачі відповідно до запропонованої педагогічної ситуації обирають один або декілька цифрових інструментів і

обґрунтовують, чому саме ці інструменти підходять за трьома критеріями: доступність, відповідність темі та віковим особливостям здобувачів освіти.

3. Вправи на рефлексію власного мовного шляху, аналіз змін власної мовної поведінки та мовної компетентності.

4. Аналітичний кейс-рум «Розпізнай підхід». Завдання: Аналіз запропонованих фрагментів уроків інформатики з метою ідентифікації ознак діяльнісного та компетентнісного підходів; виділення використаних методів і прийомів та обґрунтування їх доцільності.

5. Воркшоп «Проектування конструктора сучасного уроку інформатики». Завдання: Командне розроблення технологічного паспорта (моделі) уроку інформатики за шаблоном із чітким узгодженням очікуваних результатів, активної діяльності учнів, прикладних завдань та методів оцінювання.

6. Вправа «Ознаки компетентнісного завдання». Завдання: скласти перелік критеріїв та ознак, яким має відповідати сучасне компетентнісно орієнтоване завдання з інформатики.

7. Вправа «Компетентнісна трансформація». Слухачам пропонується перетворити традиційне (академічне) завдання з підручника інформатики на компетентнісне, додавши реальний життєвий контекст і діяльнісний компонент.

8. Вправа «Практичне конструювання компетентнісно орієнтованих завдань». Слухачам пропонується створити авторське компетентнісно орієнтоване завдання з інформатики за визначеним методичним шаблоном.

9. Вправи на використання ІІІ для автоматизації рутинних завдань педагогічного працівника, створення персоналізованих завдань та використання освітніх ІІІ-інструментів та платформ.

10. Вправа «Мій безпечний цифровий слід». Слухачі на платформі Canva або іншому ресурсі розробляють чек-лист для перевірки власного цифрового сліду, за допомогою якого можна оцінити, наскільки безпечною та відповідальною є поведінка в соціальних мережах та інших онлайн-платформах.

11. Вправа «STOP Булінг». Слухачам пропонується проаналізувати конкретну ситуацію кібербулінгу (надається кейс) та розробити покроковий план дій для захисту постраждалого від цифрового цькування. Потрібно обґрунтувати кожен крок з точки зору безпеки та етики.

12. Вправа «Фішинг чи безпечне повідомлення?». Учасникам пропонуються приклади електронних листів, повідомлень у месенджерах та SMS. Необхідно визначити, які з них є фішинговими; виділити підозрілі ознаки; запропонувати алгоритм безпечних дій.

13. Вправа «Кіберщит педагога». Слухачі проводять аудит безпеки власного смартфона/комп'ютера та створюють звіт, який включає: перевірку налаштувань приватності, аналіз встановлених додатків, оцінку надійності паролів та рекомендації щодо покращення захисту.

14. Вправа «Приватний режим: ON». Учасники налаштовують конфіденційність та видимість свого профілю в соціальних мережах: як люди

можуть знаходити вас; хто може бачити вашу особисту інформацію, фотографії, дописи, список друзів; чи можуть інші позначати вас на фото та у своїх дописах.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2020 №898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartivpovnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898> . Дата звернення: 12.03.2026.
2. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>. Дата звернення: 12.03.2026.
3. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Nakaz_MON_1225.pdf. Дата звернення: 12.03.2026.
4. Про освіту: Закону України від 5. 09.2017 р. №2145-VIII. *Голос України*. 2017.27 верес. (№178-179). С.10-22.
5. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>. Дата звернення: 12.03.2026.
6. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року: постанова Кабінету Міністрів України від від 14.12.2016 р. № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>. Дата звернення: 12.03.2026.

Основна література

1. Варецька О., Хаустова О. Розвиток готовності педагогів до роботи в інклюзивному освітньому середовищі // Молодь і ринок. 2023. № 3.
2. [Головатенко Т. Освітологічний вимір концепту «травма-інформоване навчання»](#) // Перспективи та інновації науки. 2023. № 8(26). С. 65–78.
3. [Головатенко Т. Тенденції підготовки вчителів до впровадження травма-інформованого навчання](#) // Освітологія. 2023. № 12. С. 42–54.
4. Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти: проект / МОНУ. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf> . Дата звернення: 07.03.2026.

5. Кравчук О., Шелепко Г. Організація інклюзивного навчання у системі управління діяльністю в закладі освіти // Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. 2022. № 1(7). С. 165–171.
6. Науково-методичні основи психологічного супроводу діяльності вчителя в умовах реформування освіти (діагностика і корекція). Практичний посібник / авт. кол.: В.Г. Панок, І.В. Марухина, В.В.Рибалка, В.М.Горленко, Д.Д.Романовська, В.В. Предко, С.К.Шандрук, М.В.Саврасов, Н.В.Сосновенко; За наук. ред. В.Панка. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи НАПН України, 2022. 192 с.
7. Про авторське право і суміжні права. Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>. Дата звернення: 07.03.2026.
8. Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>. Дата звернення: 12.03.2026.
9. Про затвердження типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти: наказ МОН від 12.10.2022 № 904. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/87557/. Дата звернення: 12.03.2026.
10. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: Наказ МОНУ від 03.06.2026 №871. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-ta-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-z-rozvytku-tsyfrovoi-kompetentnosti/> Дата звернення: 12.06.2026.
11. Цифровий учитель: путівник для професійного зростання / укладачі : Ю. Ковальчук, І. Круть, О. Федоренко. Київ : ЮНЕСКО, 2024, 88 с. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/czyfrovyj_uchytel_putivnyk_dlya_profesijnogo_zrostannya.pdf. Дата звернення: 12.03.2026.

Додаткова література

1. Базові знання з кібергігієни. Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/basic-knowledge-of-cyber-hygiene>. Дата звернення: 16.06.2026.
2. Баранник Н., Дяченко-Богун М. Формування пізнавальної діяльності учнів з особливими освітніми потребами // Витоки педагогічної майстерності. 2022. № 29.
3. Бондаренко В., Вовк Н. Підготовка вчителя до роботи в класах з інклюзивною освітою // Професіоналізм педагога. 2022. № 17. С. 27–35.
4. Ворон А. Методична робота в умовах кооперативного навчання. URL: <https://osvita.ua/school/method/technol/1501/> (дата звернення: 29.04.2026).

5. Галузьяк В., Макодай О. Розвиток кооперативного навчання в США. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: педагогіка і психологія. Вип. 76. 2023. С. 51–64. URL: <https://vspu.net/nzped/index.php/nzped/article/view/723/114> (дата звернення: 29.04.2026).
6. [Головатенко Т. Реалізація принципів травма-інформованого середовища](#) // Педагогічна освіта: теорія і практика. 2023. № 39(1). С. 80–86.
7. Горват М. В., Кузьма-Качур М. І. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи до застосування кооперативних технологій навчання. *Актуальні проблеми, досягнення та перспективи науки і освіти* : матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, 3–5 травня 2021 р., Афіни. С. 155–157.
8. Данилевська Оксана Українська в українській школі на початку ХХІ століття: соціолінгвістичні нариси. – Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019.
9. Денічева О. І. Комплексний підхід до модернізації змісту вищої освіти України // Академічні студії. Серія «Педагогіка». 2023. № 4. DOI: 10.52726/as.pedagogy/2023.4.2.
10. Кібергігієна: як захиститися від фішингу. Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/kibergigiena-ak-zahistitisa-vid-fisingu> . Дата звернення: 16.06.2026.
11. Коваль О. Найкращі стратегії навчання: 10 підходів, що гарантують ефективність ваших уроків. Київ. 2024. URL: <https://osvitoria.media/experience/najkrashhi-strategiyi-navchannya-10-pidhodiv-shho-garantuyut-efektyvnist-vashyh-urokiv/>. (Дата звернення: 28.04.2026).
12. Кокун О.М., Мельничук Т.І. Резилієнс-довідник: практичний посібник. Київ: Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України. 2023. 25 с.
13. Лист МОНУ від 27.09.2022 №4/2703-22 Методичні рекомендації щодо створення ресурсних кімнат у закладах загальної середньої освіти.
14. Лист МОНУ від 29.12.2021 "Про методичні рекомендації для фахівців ІРЦ та педагогічних працівників ЗЗСО щодо встановлення категорій (типів) особливих освітніх потреб (труднощів) та визначення рівня підтримки в освітньому процесі".
15. Ліннік О. Змішане навчання як стратегія адаптації освітнього процесу в школі // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. 2023. DOI: 10.28925/2311-2409.2023.394.
16. Малихін О., Бондарчук Ю. Освітні стратегії: понятійно-категорійне розуміння дидактичного феномену // Український педагогічний журнал. 2025. № 4. С. 34–45. DOI: 10.32405/2411-1317-2025-4-34-45.
17. Морзе, Н. В., Бойко, М. А., Струтинська, О. В., & Смирнова-Трибульська, Є. М. (2024). Якою має бути цифрова компетентність вчителів у галузі використання штучного інтелекту? *Електронне наукове фахове видання "Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету"*, (16), 76–91. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2024.166>. Дата звернення: 12.03.2026.

18. Наумук І., Наумук О. Сучасні стратегії та методики формування критичного мислення у здобувачів освіти // Науковий вісник МДПУ. Серія: Педагогіка. 2024. № 2. С. 75–82. DOI: 10.33842/22195203-2024-2-33-75-82.
19. Овчаренко О.Ю. Психологія стресу та стресових розладів: навчальний посібник - К. : Університет «Україна», 2023. — 266 с.
20. Онлайн-безпека для освітян. Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/simulators/onlajn-bezpeka-dla-osvitan> . Дата звернення: 16.06.2026.
21. Пальшкова І. О. Комплексний підхід як спосіб оптимізації методів і прийомів навчання // Педагогіка вищої та середньої школи. 2022. № 4. С. 230–241. DOI: 10.31812/educdim.5099.
22. Полякова В. Особливості психологічної допомоги вчителям в умовах війни // Психічне здоров'я в умовах війни: шляхи збереження та відновлення: Матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (м. Київ, 13 жовтня 2023 р.). – Київ: НУБІП України, 2023. С. 58-61.
23. Полякова В. Особливості психологічної допомоги вчителям в умовах війни // Психічне здоров'я в умовах війни: шляхи збереження та відновлення: Матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (м. Київ, 13 жовтня 2023 р.). – Київ: НУБІП України, 2023. С. 58-61.
24. Пометун О. І. Організація кооперативного навчання учнів: про що варто пам'ятати. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint> (Дата звернення: 28.04.2026).
25. Проводимо успішний тренінг: НУШ у 7–9 класах / автори: М. Блажко, А. Ворожбит, Ю. Гайдуценко, І. Клименко, О. Пасічник, Ю. Романенко, І. Стаднина, В. Терещенко, О. Федоренко, Т. Харламова, Р. Шаламов, Р. Шиян. Київ, 2025. 127 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1P9V1dF6AbU8BopEc_t6ajvDxz1mUTOQ_/view Дата звернення: 12.03.2026.
26. Програма «Демократична школа: освіта для демократичної стійкості». URL: <https://www.schools-for-democracy.org/>
27. Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу. Навчально-методичний посібник. / Андрєєнкова В.Л., Войцях Т.Г., Гриців І.П., Мельничук О.В., Харківська Т.А. – К.: 2023. 149 с.
28. Сологуб О.С. ІКТ в освіті: YouTube канал. URL: <https://www.youtube.com/@%D0%86%D0%9A%D0%A2%D0%B2%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96>. Дата звернення: 16.06.2026.
29. Тулбокс для вчителів. URL: <https://www.schools-for-democracy.org/onlain-resursy/toolbox>
30. Школяр Л., Михайлюченко А. Соціалізація дітей з особливими потребами в умовах воєнного стану // Humanitas. 2023. №5.
31. Якимчук О. Компетентнісний підхід в освіті: українські реалії // Вища освіта України. 2020. № 3(78). С. 15–21. DOI: 10.31392/NPU-VOV.2020.3(78).02.